

Barn af hippietiden på Møn

Mellem to verdener

Af Stina Vrang Elias

Grænsegænger

Hvis jeg skulle beskrive min barndom med et ord, så ville det være; *grænsegænger*. Hver dag pendlede jeg ind og ud af to meget forskellige miljøer, som ikke kunne forenes. På den ene side hippiebevægelsen. På den anden side et traditionelt samfund på landet, hvor majoriteten levede af og på små landbrug. Hvert miljø har givet mig noget værdifuldt. Dette indlæg skal handle om, hvad hippiebevægelsen gav mig.

Da jeg var to-tre år gammel flyttede min mor til Møn. Jeg var det ældste barn i den gruppe af mennesker, som min mor blev en del af og som vi i dag kalder hippier. Dét at være den ældste var svært "ude" i det almindelige samfund – for jeg havde ingen allierede. Men det var klart en fordel "inden for" miljøet, fordi der var rigtig mange voksne, som gerne "ville" mig. De havde jo ikke selv børn endnu og som én engang sagde: "Du er det første barn, som jeg kan huske som voksen". Jeg har altid haft oplevelsen af, at mange voksne oplevede, at de havde en aktie i mig; at de var relaterede til mig.

Fællesskabet

Og der var meget fællesskab. Der var fællesdyrkningen, hvor der var løg hos én familie, kartofler hos en anden. Så mødtes man i weekenden og gjorde arbejdet sammen. Efterfulgt af frokost og mange kander the. Der var butikken "Land og By" i Stege, hvor man altid kunne sidde og hænge ud i baglokalet, mens man ventede på bussen. Så var der "Møns Musikklub", som arrangerede fest og "Møn Festival", hvor der skulle steges linsefrikadeller til masserne. Så der var meget at se til. Og vi var altid med. Det husker jeg ubetinget som hyggeligt. Man var aldrig i vejen: Fik altid en opgave og kunne bruges til noget. Undtagen festerne: Der ville det have været rigtig rart at kunne komme hjem. Men standardsvaret på spørgsmålet: "Hvornår skal vi hjem?" var: "Hvis du er træt, så læg dig ned og sov". Festerne var IKKE på børnenes præmisser – og der var vi ærlig talt lidt i vejen, når vi blev trætte og ville hjem.

Men selve arbejdet med at forberede festerne – dér var jeg med. På den gode måde. Jeg husker ikke, at nogen nogensinde har skyndet på mig, når jeg forsøgte at stege æbleskiver, sætte kartofler eller vasket op. Jeg husker kun voksne, som var søde tålmodige og oplevelsen af, at de synes, at det var helt naturligt, at jeg skulle være med i mit eget tempo – og jeg havde klart følelsen af, at jeg var godt selskab. Det mærkelige er, at børn simpelthen ikke var i fokus på samme måde som i dag. Vi var ikke projekter, som de voksne var meget optaget af at vide alt om og være i kontakt med. Men vi var meget med. Meget mere end mange børn – mine egne inklusive – måske oplever i dag.

Dér, hvor vi ikke fik lov til at være med, var i det politiske arbejde. Og dog – jeg kan tydeligt huske en episode, hvor der var møde hjemme hos os om Liste Ø – og jeg bidrog med at tegne en meget primitiv valgplakat. Og fik urimelig meget ros for det – for det var ærlig talt et "Ø" på et kvadratisk papir. Men jeg synes, at der var mange møder – og at min mor ikke var hjemme særlig meget.

Tilknytning til andre voksne

Som barn skulle man kunne rumme mange voksne – og også acceptere, at doktrinen var, at det ikke var vigtigt om ens mor var hjemme. Det vigtige var, at der var en voksen. Så bagsiden af at der var mange voksne, som man kunne knytte sig til, var nok, at man ikke knyttede sig til sin egen familie.

I dag synes vi jo, at det er helt legitimt, at man kan have behov for at være sammen i sin egen lille familie – dét tror jeg simpelthen ikke ville have faldet nogen ind dengang.

Så man blev som barn nok mere rodløs og sin egen lykkes smed, hvor man fandt hen, hvor man kunne få dækket sine behov. Så der er altså denne her dialektik mellem, at vi på den ene side ikke var i fokus og bare måtte hænge med – men på den anden side, så var vi virkelig velkomne til at hænge med. Men for børn som ikke havde nemt ved at knytte sig til andre voksne – eller som måske ikke var så lette at kunne lide, fordi de var kantede, generte eller hidsige – ja, de børn kunne let blive tabt. Også lettere end i dag, hvor børn ER et projekt for rigtig mange voksne, og hvor forældre sætter deres børn og familien – kernefamilien – i centrum.

I to verdener

Der var også noget i hele kernen af hippiebevægelsen, som står i modstrid med, hvad man har lyst til som barn. Som barn ønsker man sig forudsigelighed. Eftersom det er de voksne som bestemmer, så er det rart at vide, hvad man kan regne med. Men hele hippiebevægelsens væsen var jo at gøre op med regler, rammer, traditioner. Så man vidste aldrig rigtig, hvad der skulle ske.

På Møn var det også sådan, at hippierne i meget lille grad interagerede med de lokale. Det var fint nok for de voksne, som jo havde deres egen gruppe. Men som barn skulle man så pendle ind og ud af de to miljøer. Og ja, man blev drillet – med alt fra ens madpakke, indretning af hus, skoletaske, tøj og lugt. Jeg har holdt én børnefødselsdag i hele mit liv; jeg vidste instinktivt, at det ikke gik at blande de to ting sammen. Forståelsen i hippiemiljøet var lille, for de lokale var jo bare galt på den. De havde endnu ikke forstået, hvor latterligt deres liv var. Hvis jeg havde haft den attitude, så var jeg ikke overlevet et sekund. Så jeg lærte at adskille de to verdener. Det ændrede sig, da jeg blev teenager, hvor mange af mine veninder, synes det var fantastisk at komme hos mig, fordi der var så få regler og rammer. Noget man jo virkelig sætter pris på i den alder.

Når jeg i dag ser tilbage, så er det med en klar bevidsthed om, at hippiebevægelsen bestemt gav meget godt til os børn. Følelsen af at være en del af en gruppe – og at den gruppe rent faktisk kunne flytte noget og forandre, hvis ikke den store verden, så i hvert fald den lille verden; den verden som man lever i hver dag. Det gav også mange voksen-venskaber; familien blev forstørret, også selv vi aldrig boede i et decideret kollektiv. Børn bliver gladere af, at mange godt kan lide dem og man får tillid til at andre vil én det godt, når man som barn er blevet mødt på den måde. Det giver så at sige flere kontaktpunkter, end hvis man kun er i sin lille kernefamilie.

Omvendt så er det klart, at en del af det som foregik ikke var for børn. Grænseløsheden ifht. alkohol, stoffer og sex behøver børn ikke at blive blandet ind i. Jeg blev bange for nogle voksne, som var fulde, sloges eller blev decideret vanvittige. Det kan man opleve i alle miljøer, men der var en accept af – ja, nærmest et krav om at alt skulle favnes og man beskyttede ikke børnene eller tænkte på deres behov i den sammenhæng. På den måde blev jeg blandet ind i alt for meget, alt for tidligt.

Mine to børn vokser op i en helt anden familie – også en meget mere begrænset familie, hvor vi jo ikke er en del af større fællesskaber. Og så alligevel – uden at det har været en plan, så er der faktisk familier knyttet til vores familie. Vi har familier, som vi tager på ferie med, holder jul med, altid deltager i fødselsdage/barnedåb og konfirmation hos. De familier er i dag mine børns ekstra familier, lige som vi er familie til deres børn. Så mine børn har også andre voksne end deres mor og

far at læne sig op ad nu i deres teenagetid og når de bliver voksne. Så på den måde har jeg ubevidst forsøgt at tage noget af det bedste med fra min egen barndom. Men vi kører hjem fra fester, når børnene gerne vil. Eller bliver hjemme, hvis det er bedst for dem....

Faktaboks.

Stina Vrang Elias, f. 1966, uddannet cand.scient.adm. fra RUC, nu administrerende direktør i tænketanken DEA, der arbejder for intelligente investeringer i uddannelse, forskning og innovation.